

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****ADEM ERDEN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası	: 2015/4032
Karar Tarihi	: 23/1/2019
Başkan	: Engin YILDIRIM
Üyeler	: Recep KÖMÜRCÜ Muammer TOPAL M. Emin KUZ Rıdvan GÜLEÇ
Raportör	: Hüseyin MECEK
Başvurucu	: Adem ERDEN
Vekili	: Av. Kadir TOPKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, infaz kurumunda darbedilmeye ilgili olarak yapılan kovuşturmanın makul sürat ve özenle yürütülmemesi nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 4/3/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.

7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve ekleri ile Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nden (UYAP) elde edilen bilgilere göre olaylar özetle şöyledir:

9. 1963 doğumlu olan başvurucu, başvuru konusu olayın gerçekleştiğini öne sürdüğü 13/8/2005 tarihinde İzmir F 2 Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükmen tutuklu olarak bulunmaktadır.

10. Yukarıda zikredilen tarihte saat 08.00 civarında Ceza İnfaz Kurumunda yapılan sayıma katılmak istemediğinden infaz koruma memurlarının sırtında sigara söndürdüklerini ileri süren başvurucu, saat 09.28'de revire götürülmüştür. Başvurucunun sırtında ekimozlar ve yirmi iki adet sigara yanığı tespit eden Ceza İnfaz Kurumu doktoru başvurucuyu Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk etmiştir. Hastane tarafından yapılan muayeneden sonra soruşturma açılmıştır. Başvurucu, Adli Tıp Kurumu (ATK) İzmir Şube Müdürlüğünde 15/8/2005 tarihinde muayene edilmiştir. ATK'da yapılan muayenesinde; Ceza İnfaz Kurumunda darbedildiğini, vücuduna sigara bastırıldığını beyan ettiği, sırt sağ tarafta yaklaşık 0,8 cm çaplı sigara söndürülmesi sonucu oluştuğunu söylediği yirmi adet yuvarlak, etrafı hiperemik, orta kısmı açık sarı renkte lezyon, sol sırt bölgesi 5 cm çaplı, 2,5 cm çaplı mor-yeşil renkli ekimoz, sol bel bölgesi 5x8 cm çaplı mor renkli ekimoz, sağ bel bölgesi 3 cm çaplı ekimoz, sol omuz arkası 3x1 cm mor renkli ekimoz, karın üzeri orta hatta 14x3 cm yeşil mor renkli ekimoz, (iyileşmekte olan), sol kol iç yüzde 6x3 ve 3x1 cm mor renkli ekimoz (yer yer noktavi tarzda), karın sağ tarafta 4x2,5 cm mor renkli ekimoz, sağ kol iç yüzde nokta ve yuvarlak şekilli 6x2 cm, 2 cm çaplı 4-5 adet ekimoz, sağ dirsek arkasında 1x0,2 cm abrazyon, sağ dirsek iç yüzde hastanede serum verilmesine bağlı olduğunu belirttiği 2,5 cm çaplı morluk, sağ kol üst taraf dorsalde 3x2 cm çaplı ekimoz, karın sağ üst taraf 3 cm çaplı kahve-mor renkli ekimoz, sol bacak ön yüz laterale uzanan 3x3 cm ve 12x10 cm yeşil-mor renkli ekimoz, sağ bacak üst taraftan alta uzanan 20x8 cm mor yeşil renkte ekimoz, sağ bacak laterali 5x4 cm mor renkli ekimoz, sol bacak arka taraf diz üstünde 5x4 cm siyah-mor renkli ekimoz, sol bacak ayak bileği üstü 12x6 cm mor renkli ekimoz, sağ bacak ayak bileği üstü medialde 8x2,5 cm mor renkli ekimoz, sol bacak orta kısım ayak bileği üzeri 2 cm çaplı, kişinin eskiden oluştuğunu belirttiği iki adet lezyon görüldüğü, sonuç olarak tespit edilen bulguların künt travma ile meydana gelebileceği, ayrıca sırt sağ yan ve bel bölgesindeki yaraların muhtemelen sigara yanığı olabileceği ancak yaraların ne şekilde meydana geldiği hususunun adli tahkikatla aydınlatılmasının uygun olacağı, tespit edilen bulguların kişinin yaşamını tehlikeye sokmadığı, basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilir nitelikte olduğu bildirilmiştir.

11. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının (Savcılık) 15/9/2005 tarihli iddianamesiyle İnfaz Koruma Memuru S.E., M.S., K.K., T.K. ve Ş.A. hakkında işkence suçundan İzmir 5. Ağır Ceza Mahkemesinde (Mahkeme) kamu davası açılmıştır.

12. Mahkeme 20/12/2006 tarihinde delil yetersizliğinden sanıkların beraatine karar vermiştir.

13. Başvurucunun temyiz ettiği karar, Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 8/12/2011 tarihli ilamıyla sanıklar S.E. ve M.S. yönünden onanmış; diğer sanıklar K.K., T.K. ve Ş.A. yönünden bozulmuştur. Bozma ilamının ilgili kısmı şöyledir:

“ ...

Katılan ile birlikte dosyanın İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'na gönderilip tanık cezaevi tabibi [V.A.nın] rapor ve beyanları da gazetilerle, katılanın vücudundaki ekimoz ve sigara yanığı izlerinin kendisi tarafından yapılmasının mümkün olup olmadığı ve aynı izlerin suç tarih ve saati ile uyumlu olup olmadığı hususları tespit edilip, hazırlıkta dinlenen

ve katılanın yan koğuşuna bulunan tanık [M.G.nin] de duruşmaya çağrılarak olaya ilişkin ayrıntılı ifadesi alınmak suretiyle tüm deliller birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik soruşturma ile delil yetersizliğinden yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi,

Yasaya aykırı [bulunmuştur.]”

14. Bozmaya uyularak sürdürülen yargılamada tanık M.G. duruşmada dinlenilmiş ve Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulundan rapor alınmıştır. Raporun sonuç kısmı şöyledir:

“13.08.2005 tarihinde cezaevinde kaldığı koğuşta cezaevi görevlileri tarafından tekme ve tokatla dövüldüğünü, sırt kısmında sigara söndürüldüğü iddiası olan kişi hakkında düzenlenmiş Cezaevi doktoru [V.A.nın] aynı tarihli raporu, bu raporuyla ilgili beyanı, dosyada mevcut diğer tıbbi belgeler ile ifadeler, tutanaklar gibi adli evrakın ve kişiye ait fotoğrafların Kurulumuzda yapılan incelenmesinden elde edilen bilgiler ile kişinin Kurulumuzda yapılan muayenelerinden elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde, sırt bölgesindeki lezyonların tanımlanan özellikleri dikkate alındığında, sigara gibi sıcak bir cismin değdirilmesi ile oluşabilecek nitelikte olduğu, lezyonların lokalizasyonları, dağılımı, kişinin elinin ulaşabildiği bölgelerde olması hususlarına göre kişinin kendisi tarafından yapılabileceği gibi, başkası veya başkaları tarafından da oluşturulabilecekleri,

Vücudunun diğer bölgelerinde ekimoz, abrazyon şeklinde tanımlanan diğer lezyonların künt travmatik nitelikte oldukları, yaygınlığı ve lokalizasyonlarına göre hepsinin kişinin kendisi tarafından oluşturulmasının tıbben varit görülmediği, bu bölgelere yönelik tekme, yumruk gibi doğrudan künt travmalarla veya uygun zemine çarpma, çarptırılma ile oluşabilecekleri, kol bölgesindekilerin bu bölgelerden sıkıca kavranması ile oluşabilecek nitelikte olduğu, tüm lezyonların tanımlanan nitelikleri itibarıyla 13.08.2005 tarihi ile uyumlu olduğu, ancak kesin oluş günü ve saatinin mevcut verilerle tıbben söylenemediği oy birliği ile mütalaa olunur.”

15. 18/2/2015 tarihinde Mahkeme, sanık K.K., T.K. ve Ş.A.nın 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 94. maddesi uyarınca işkence suçundan 2 yıl 6 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına ve 1 yıl 3 ay memuriyetten yoksun bırakılmasına oyçokluğuyla karar vermiştir. Muhalif hâkim, eylemin kasten yaralama suçunu oluşturduğu görüşündedir.

16. Gerek sanıklar ve gerekse katılan (başvurucu) tarafından temyiz edilen hüküm incelenmek üzere Yargıtay'dadır.

17. Başvurucu 4/3/2015 tarihinde süresi içinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 5237 sayılı Kanun'un "İşkence" kenar başlıklı 94. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükümlenir.”

B. Uluslararası Hukuk

19. Devletin bireylerin maddi ve manevi varlıklarını koruma yükümlülüğü sadece esasa ilişkin olmayıp usule ilişkin boyutu da içermektedir. Usule ilişkin yükümlülükler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (Sözleşme) düzenlenen hakların teorik veya hayali olmayıp etkili ve uygulanabilir olmasının zorunlu bir sonucudur. Aksi takdirde polis veya diğer kamu görevlileri tarafından ihlal edildiği ileri sürülen kötü muamele yasağı iddialarının soruşturulması, kötü muamele yasağının temel ve mutlak niteliğine rağmen uygulamada etkisiz kalacak ve bazı durumlarda devlet görevlilerinin cezasız kalmasına yol açacaktır (*Assenov ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 24760/94, 28/10/1998, § 102; *Labita/İtalya* [BD], B. No: 26772/95, 6/4/2000, §§ 131-136).

20. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme'nin 3. maddesinin tartışılabilir ve makul şüphe uyandıran kötü muamele iddialarının etkin biçimde soruşturma yükümlülüğü getirdiğine dikkat çekmektedir (*Labita/İtalya*, § 131; *Tepe/Türkiye*, B. No: 31247/96, 21/12/2004, § 48). AİHM'nin içtihadında tanımlanan etkinlik için minimum standartlar soruşturmanın bağımsız, tarafsız, kamu denetimine açık olmasını ve yetkili makamların titizlikle ve süratli biçimde çalışmasını gerektirmektedir (*Mammadov/Azərbaycan*, B. No: 34445/04, 11/1/2007, § 73; *Çelik ve İmret/Türkiye*, B. No: 44093/98, 26/10/2004, § 55).

21. AİHM, insan hakları ihlalleri ile ilgili iddialarda soruşturma yükümlülüğünün mutlaka iddiayı kabul etme anlamına gelmediğini, ancak iddiaların ciddiye alınması ve adil bir sonucu garanti eden bir usulle soruşturulması gerektiğini birçok kararda dile getirmiştir (*Saçılık ve diğerleri/Türkiye*, B. No: 43044/05, 45001/05, 5/7/2011, §§ 90, 91).

22. AİHM, gözaltında darpa ilgili olarak takriben dokuz yıl sonra polis memurları hakkında verilen beraat kararının başvuru konusu yapıldığı olayda, başvuranların kötü muamele vakasının gerçekleşme koşullarını tespit etmeye imkân veren delillerin toplanmasını ve genel olarak soruşturmanın özenli bir şekilde yürütüldüğünü de gözönünde bulundurarak ceza yargılamasının süresinin uzunluğunun tek başına söz konusu soruşturmanın etkinlikten yoksun olduğunu söylemek için yeterli olamayacağı kanaatine vararak açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle başvuruyu kabul edilemez bulmuştur (*Erol Volkan İdem ve diğerleri/Türkiye* (k.k.), 17820/11, 16/1/2018).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 23/1/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

24. Başvurucu; infaz koruma memurları tarafından darbedildiğini, sırtında sigara söndürüldüğünü, on yıldan fazla bir süre geçmesine karşın dosyanın derdest olduğunu, kötü muamele yargılamasının makul sürede sonuçlanmadığını belirterek kötü muamele yasağı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

25. Bakanlık, kötü muamele yasağı kapsamında incelenmesi gereken başvuru konusu kararın henüz kesinleşmemesinden dolayı başvuru yollarının tüketilmesi meselesinin

değerlendirilmesi gerektiğini bildirmiş; yargılamanın uzun sürmesinin başlı başına etkili soruşturma yükümlülüğünü ihlal etmeyeceğini gösteren *Erol Volkan İldem ve diğerleri/Türkiye* kararına atıf yapmıştır.

26. Başvurucu Bakanlık görüşüne karşı beyanında, yargılamanın makul sürede bitirilmeyerek kötü muamele vakasının örtbas edilmeye çalışıldığını, kötü muamele faillerinin hâlihazırda görevlerinin başında olduğunu, sorun yaşamadan terfi etmelerinin işkencenin ödüllendirilmesi anlamı taşıdığını, aradan geçen on üç yılın hukuki süreci sonlandırmaya yetmediğini belirtmiştir.

B. Değerlendirme

27. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleyle tabi tutulamaz."

28. Anayasa'nın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" kenar başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

29. Anayasa Mahkemesi olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Yargılamanın makul süratte yürütülmemesi, kötü muamele yasağının etkili soruşturma usul yükümlülüğü kapsamında kaldığından adil yargılanma hakkı yönünden ayrı bir değerlendirme yapılmamıştır.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

30. Derdest olan bir yargılamanın makul süratte tamamlanmadığı iddiasının doğası gereği başvuru yollarının tüketilmesine gerek olmadığından Bakanlığın bu yöndeki kabul edilemezlik görüşü isabetli görülmüştür.

31. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

32. Pozitif yükümlülüğün usul boyutu çerçevesinde bireyin Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder biçimde kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunması hâlinde devlet, sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili resmî bir soruşturma yürütmek durumundadır. Bu soruşturmanın temel amacı, söz konusu saldırıları önleyen hukukun etkin bir şekilde uygulanmasını güvenceye almak ve faillerin hesap vermelerini sağlamaktır. Bu, olanaklı olmazsa kötü muamele yasağı sahip olduğu öneme rağmen pratikte etkisiz hâle gelecek ve kötü muamele faillerinin fiilî dokunulmazlıktan yararlanarak kişilerin haklarını istismar etmeleri mümkün olacaktır (*Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, §§ 110, 111).

33. Kötü muameleye ilişkin bir soruşturmanın olabildiğince süratle ve özenle yürütülmesi gerekir. Bazı durumlarda soruşturmanın ilerlemesine engel olan güçlükler bulunabilir. Ancak böyle bir durumda dahi yetkililerin süratle hareket etmeleri olayın aydınlatılabilmesi, hukukun üstünlüğüne olan inancın korunması ve hukuka aykırı eylemlere müsamaha gösterildiği veya kayıtsız kalındığı görünümü verilmemesi açısından büyük öneme sahiptir (*Cezmi Demir ve diğerleri*, § 119).

34. Mahkemelerin özellikle kötü muamele niteliğindeki bir olayın zamanaşımına uğramaması için ellerinden gelen tüm gayreti sarf etmeleri ve tüm araçlara başvurmaları gerekir. Kötü muamele iddialarına ilişkin bir ceza davası söz konusu olduğunda yetkililer tarafından çabuklukla verilecek bir yanıt, eşitlik ilkesi içinde genel olarak kamunun güveninin korunması açısından temel bir unsur olarak sayılabilir ve kanun dışı eylemlere karşı gösterilecek her türlü hoşgöründen kaçınmaya olanak tanır (*Cezmi Demir ve diğerleri*, § 120).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

35. Bakanlık görüşünde, AİHM'nin *Erol Volkan İldem ve diğerleri/Türkiye* kararına atıfta bulunularak diğer konularda etkisiz olmayan bir soruşturmada yargılama sürecinin uzunluğunun tek başına sorun teşkil etmeyebileceği bildirilmiştir.

36. Yargılamanın dokuz yıl sürmesinin AİHM tarafından ihlal sebebi olarak görülmediği bu olayda; usul yükümlülüğünün soruşturmada atılan adımların yeterliliği, mağdurun katılımı, soruşturmanın bağımsızlığı ve makul hızda yürütülmesi gibi birçok önemli değişkene dayandığına, birbirleriyle bağlantılı olan bu değişkenler beraber ele alındığında bunların soruşturmanın etkinlik düzeyinin değerlendirilmesine olanak sağladığına işaret etmiştir. Soruşturmanın derhâl başlatılması, elverişli delillerin toplanmış olması, davanın zamanaşımına uğramaması, başvuruçuların gözetilinde kötü muameleye maruz kalmış olabileceklerini tespit etmeye imkân veren hiçbir delil bulunmamasının -başka bir anlatımla soruşturmanın genel olarak özenli yürütülmesi- da dikkate alındığı vurgulanmalıdır (ayrıntılar için bkz. *Erol Volkan İldem ve diğerleri/Türkiye*, § 58).

37. Başvurunun dayanağını teşkil eden kötü muamele iddiasına ilişkin olarak yapılan yargılamada Yargıtayın bozma ilamı doğrultusunda infaz koruma memurlarının mahkûmiyetine karar verilmesi, AİHM'in anılan içtihadının somut olayda uygulama

kabiliyetinin bulunmadığını göstermektedir. Dahası anılan içtihadada konu olayda Yargıtayca onanarak kesinleşmiş ve tamamlanmış bir yargı sürecine karşı başvuruda bulunulmuştur. Eldeki başvuru ise derdesttir.

38. Soruşturmanın etkililiği meselesinin incelenmesinde öncelikle soruşturmaya başlandığı anda başvuruçunun iddialarının savunulabilir düzeyde olup olmadığı ve buna göre soruşturmanın seyrinin uygun bir şekilde yönlendirilip yönlendirilmediği tespit edilmektedir.

39. Başvuruçunun adli muayenesinde vücudunun muhtelif yerlerinde tespit edilen yoğun ekimoz ve sigara yanığı bulguları ile bunların bir kısmının kişinin bizzat kendisi tarafından oluşturulmasının mümkün bulunmadığı yönündeki ATK 2. İhtisas Kurulunun raporu başvuruçunun iddialarını savunulabilir mahiyete büründürmüştür. Savunulabilir iddia değerlendirmesinde fiziki bulgular bakımından doktor raporlarının anahtar role sahip olduğunun altı çizilmelidir. Mahkemece verilen mahkûmiyet kararı da -henüz kesinleşmemiş olmakla birlikte- iddiaların savunulabilirlik seviyesine eriştiğini gösteren bir olgudur.

40. Bu aşamadan sonra kamu makamlarına düşen görev, bu iddiaların mahiyetiyle bağdaşan nitelikteki delilleri toplamaktır. Bu düzlemde ilk derece yargı mercileri tanıkları dinlemiş, kamera görüntülerinin çözümlemesini yaptırmış ve ATK'dan rapor aldırılmıştır.

41. Öte yandan 13/8/2005 tarihinde meydana geldiği öne sürülen kötü muameleden dolayı 15/9/2005 tarihinde açılan kamu davasında ilk derece mahkemesi 20/12/2006 tarihinde delil yetersizliğinden dolayı beraat kararı vermiştir. Başvuruçunun tarafından temyiz edilen beraat kararı yaklaşık beş yıl sonra 2/12/2011 tarihinde Yargıtayca incelenerek üç sanık yönünden kısmen bozulmuştur. Bozmaya uyularak yapılan yargılamada özellikle ATK'dan başvuruçunun raporunun aldirılmasının gecikmesi nedeniyle ancak üç yıl sonra 18/2/2015 tarihinde sanıkların mahkûmiyetine karar verilmiştir. Temyiz edilen dosya yaklaşık dört yıldır Yargıtayda derdest durumdadır. Buna göre olayın üzerinden geçen on üç yıla rağmen iddia konusu kötü muamele vakasında kesinleşmiş bir karar verilememiştir.

42. Hukuki meselenin çözümündeki güçlük, maddi olayların niteliği, delillerin toplanmasında karşılaşılan engeller, taraf sayısı gibi kıstaslar dikkate alındığında başvuru konusu olay çok da karmaşık bir görünüm arz etmediği gibi başvuruçunun yargılamasının uzamasına sebep olacak tutum ve usule ilişkin haklarını kullanırken özensizliğini gösteren bir unsur da gözlenmediğinden on üç yıllık yargı süresinde makul olmayan bir gecikme söz konusudur.

43. Özellikle temyiz talepleri sonrasında kayda değer hiçbir gerekçe bulunmadan ilk temyiz sürecinin beş, ikincisinin dört yıl sürmesi soruşturmanın makul özen ve hız içinde tamamlanamamasında önemli rol oynamıştır.

44. Yapılan bu tespitler bütünsel olarak değerlendirildiğinde özellikle temyiz aşamasında yaşanan gecikmeler nedeniyle on üç yıldır süren yargılamada -kararın sonucunun ne olduğundan bağımsız olarak- başvuruçunun davanın hızla sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği dikkate alındığında özeldir başvuruçunun ve genel olarak da toplumdaki diğer bireylerin hukukun üstünlüğüne olan bağlılığını sürdürmesi ve kamu görevlilerinden kaynaklanan kötü muamele olaylarına kayıtsız kalındığı görünümü verilmesinin engellenmesi açısından yeterli hız ve özenle yürütülmeyerek etkili bir yargısal tepki verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

45. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan kötü muamele yasağının makul sürat ve özenle yargılama usul yükümlülüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

46. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

47. Başvurucu, miktar belirtmeksizin tazminat talebinde bulunmuştur.

48. Somut olayda, kötü muamele yasağının makul sürat ve özenle yargılama usul yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

49. Yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 18.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

50. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kötü muamele yasağının usul yönünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan kötü muamele yasağının usul boyutunun İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 18.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 226,90 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.701,90 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru Hazine ve Maliye Bakanlığında başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin İzmir 5. Ağır Ceza Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin dosyanın temyiz incelemesi için beklediği Yargıtay ilgili ceza dairesine GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığında GÖNDERİLMESİNE 23/1/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ